

PLAKÁT „I. KUNSTAUSSSTELLUNG SECESSION“

Autor: Gustav Klimt; Lokalita: Rakousko, Vídeň; Rok vzniku: 1898; Technika: čtyřbarevná litografie; Rozměry: v. 97 cm, š. 70 cm; Inventární č.: PL92a
Restaurátor: Jan Slivka, 2012 (cena 3.000,- Kč)

Umělecké plakáty byly v Severočeském muzeu v Liberci systematicky sbírány již od počátku 20. století, tedy v době, kdy plakát jako samostatná, relativně nová umělecká forma dosáhl svého pomyslného vrcholu ve smyslu estetických a výtvarných kvalit. Během krátké doby se podařilo shromáždit kolekci plakátů zahrnující vedle běžné komerční produkce i množství skutečně uměleckých děl, především francouzské a německé provenience, respektive zemí bývalého Rakouska-Uherska.

Ač byly plakáty do muzejních sbírek získány většinou jako nové, došlo v průběhu času vlivem jak nazírání na jejich hodnotu, tak nešetrnou manipulací a uložením téměř k jejich totální devastaci. O jejich záchranu se v 60. letech 20. století zasloužil etnograf dr. J. V. Scheybal, který také nechal nejcennější exempláře v rámci dobových možností konzervovat pracovníky muzea. Plakáty pak byly ve většině případů nalepeny na běžné knihařské plátno nebo lepenku a z rubu fixovány křídlovým potěrem. Tento poměrně jednoduchý a z dnešního pohledu i neodborný zásah byl i přes svou nedokonalost velmi efektivní, protože se tímto plakáty podařilo zachovat téměř v intaktním stavu s možností reverzibility.

Jedním z takto „ošetřených“ děl byl i unikátní plakát malíře Gustava Klimta k první výstavě sdružení Vídeňská secese z roku 1898, který je pro své pojetí a grafické ztvárnění motivu považován odborníky za jeden z milníků v plakátové tvorbě vůbec. Kvůli špatnému fyzickému stavu jej však bylo možné v uplynulém půlstoletí představit veřejnosti pouze několikrát v rámci krátkodobých výstav.

Plakát byl původně podlepen strojní lepenkou (pravděpodobně živočišným křídlem) a v ploše vykazoval různé závažná poškození od skvrn způsobených klíždily, přes trhliny podél okrajů až po výrazné vrypy ve středové části. Samotný papír byl narušený od UV paprsků a došlo i k degradaci papírové podložky působením prachu, vlhkosti a vzdušných polutantů.

V rámci restaurátorského zásahu byl plakát nejprve očištěn pomocí gum, štětců a pěny. Po sejmutí původního podlepu následovalo čištění rubu od nánosů lepidel, dále byly aplikovány obklady destilovanou vodou a vodou rozpustným lepidlem. Pro zpevnění zkrhlé papírové podložky byla provedena celoplošná skeletáž japonským technickým papírem se současným zcelením a doplněním trhlín. V závěrečné fázi byl plakát podlepen plátnem a na několika místech jemně retušován.